

ŠKOLSKÉ PRÁVO A JEHO APLIKACE V PRAXI

2020 – LETNÍ SEMESTR

PaedDr. Jan Šťáva, CSc.
PdF MU Brno

Co rozumíme pojmem „školské právo“?

563/2004 Sb.

561/2004 Sb.

109/2002 Sb.

306/1999 Sb.

179/2006 Sb.

Nařízení vlády a vyhlášky MŠMT

Pokyny, směrnice, opatření MŠMT

„Resortní“ zákony

- 561/2004 Sb.   Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- 563/2004 Sb.   Zákon o pedagogických pracovnících
- 306/1999 Sb.   Zákon o poskytování dotací soukromým školám
- 109/2002 Sb.   Zákon o zařízeních ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízeních výchovně preventivní péče
- 179/2006 Sb.   Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů

Nařízení vlády

- Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání v platném znění

Vyhlášky, které by se nám mohly hodit

- Vyhláška č. 671/2004 Sb. v platném znění – přijímací řízení
- Vyhláška č. 13/2005 Sb. v platném znění – o středním vzdělávání
- Vyhláška č. 16/2005 Sb. v platném znění o organizaci školního roku
- Vyhláška č. 47/2005 Sb. v platném znění o ukončování vzdělávání ve SŠ záv. zkouškou
- Vyhláška č. 48/2005 Sb. v platném znění o zákl. vzdělávání

Vyhlášky

- Vyhláška č. 64/2005 Sb. ve znění vyhlášky č. 57/2010 o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
- Vyhláška č. 73/2005 Sb. v platném znění o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- Vyhláška č. 177/2009 Sb. v platném znění o ukončování zedlávání ve středních školách MZ
- a další

Ostatní dokumenty a předpisy

- Směrnice, opatření, příkazy, pokyny, např.
  - Met. pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování č.j. 24246/2008-6, věstník 1/2009
  - Met. pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10 194/2002-14, věstník 3/2002
  - Met. pokyn MŠMT k zajištění BOZ dětí, žáků, studentů ve školách a ŠZ zřizovaných MŠMT č.j. 37014/2005-25, věstník 2/2006
  - Met. pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů č.j. 20006/2007-51 věstník 1/2007

Ostatní dokumenty

- Rámcově vzdělávací programy
- Pokusná ověřování a rozvojové programy ve vzdělávání
  - Pilot G, pilot GP, pilot S
  - Pokusné ověřování nové formy a organizace ukončování středního vzdělávání závěrečnou zkouškou a maturitní zkouškou,...
- Informace a doporučení

Kde vše nalezneme?

- www.gov.cz
- www.msmt.cz
- [Stránky www.msmt.cz - legislativa - předpisy a dokumenty](http://www.msmt.cz)
- [Seznam platných předpisů v resortu MŠMT k 1.6.2010](http://www.msmt.cz)
- www.skolskeodbory.cz
- www.mpsv.cz
- www.jmskoly.cz
- a další

Nejdůležitější zásady poskytování vzdělávání

- Rovnost přístupu každého občana ČR nebo jiného členského státu EU bez jakékoliv diskriminace
- Zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce
- Bezplatné základní a střední vzdělávání ve veřejnoprávních školách
- Svobodné šíření poznatků vyplývajících z výsledků soudobého stavu poznání
- Vzdělávání podle soudobého stavu výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji účinnými ped. přístupy a metodami
- Možnost každého vzdělávat se po dobu celého života

Základní pojmy ve školském zákoně

- Děti, žáci, studenti – předškolní, základní, střední a vyšší odborné vzdělávání
- Vzdělávání – myslí se vzdělávání + výchova
- Školské služby – služby a vzdělávání ve školských zařízeních – doplňují anebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťují ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči)

ředitel a jeho starosti s odpovědností

- Které jsou „TOP“ starosti?
  - Za co může být trestně odpovědný?
  - Kdy mu hrozí odpovědnost za způsobenou škodu?
  - Kdy mu hrozí odpovědnost za úraz?
  - Za co všechno nese osobní odpovědnost?
  - Co pro něho znamená odpovědnost za majetek a zdraví lidí?
  - Za co může být odvolán(a)?

2 nejpodstatnější oblasti:

financování + bezpečnost a ochrana zdraví

BOZ ve školách a ŠZ

- Povinnost školy - §29 ŠZ:
  - Přihlížet k zákl. fyziologickým potřebám žáků
  - Vytvářet podmínky pro zdravý vývoj a pro předcházení soc. patologických jevů
  - Poskytovat nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví
- Právní opora – vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů,.. v platném znění

Bezpečnost dětí, žáků a studentů

- ŠZ – školní řád - § 30:
  - Povinnost stanovit podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí
- ŠZ - vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami - § 16
  - je třeba zajistit jejich právo na obsah, metody a formy vzdělávání, které odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem a na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní

Odpovědnost za škodu

- Rovina trestněprávní:
  - Jak byl zabezpečen dohled, kdo byl pověřen na dítě dohlížet a co pro to udělal
  - Míru dohledu je vždy nutno posuzovat s ohledem na věk a osobu dítěte
- Rovina občanskoprávní:
  - Upravuje občanský zákoník
  - Škoda je způsobena škole – o odpovědnost se dělí dítě a dohlížející
  - Škoda je způsobena třetí osobě – o odpovědnost se dělí dítě a škola

Odpovědnost za škodu

▪ Občanský zákoník - § 422:

- (1) Nezletilý nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, odpovídá za škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky; společně a nerozdílně s ním odpovídá, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled. Není-li ten, kdo způsobí škodu, **pro nezletilost** nebo pro duševní poruchu schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, **odpovídá za škodu ten, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled.**
- (2) Kdo je povinen vykonávat dohled, **zproští se odpovědnosti, jestliže prokáže, že náležitý dohled nezanedbal.**
- (3) Vykonává-li dohled právnická osoba, její pracovníci dohledem pověřeni sami za škodu takto vzniklou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve vyhláškách

- Vyhláška o předškolním vzdělávání - § 5 Péče o zdraví a bezpečnost dětí:
  - Dohled od doby, kdy pracovník dítě převezme, až do doby, kdy je předá (pověřené osobě jen na základě písemného pověření podepsaného ZZ)
  - Stanovují se nejvyšší počty dětí na 1 pracovníka

Bezpečnost a ochrana zdraví ve vyhláškách

- Vyhláška o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky :
  - BOZ zajišťuje škola svými zaměstnanci, vždy však nejméně jedním pedagogickým pracovníkem
  - 25 žáků na 1 pracovníka při pobytu mimo školu (ředitel může udělit výjimku s ohledem na náročnost zajištění BOZ)
  - Pokud je sraz žáků jinde – dozor je zajištěn 15 min před, po skončení podle předem stanoveného místa a času (ZZ oznámeno nejméně jeden den předem)

Bezpečnostní předpisy na ZŠ

- Akce mimo místo vzdělávání
  - Zajišťuje škola **svými zaměstnanci**, vždy nejméně 1 PP
  - Zaměstnanec, který není PP musí být zletilý a způsobilý k právním úkonům
  - Na 1 osobu zajišťující BOZ nesmí být více než 25 žáků (výjimku může povolit ve výjimečných případech ŘŠ)
  - BOZ se zajišťuje na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění; po ukončení akce končí na předem určeném místě a v předem určeném čase
  - Místo, čas shromáždění a skončení akce škola prokazatelně oznámí 1 den předem zákonným zástupcům

Bezpečnostní předpisy na SŠ

- Speciální předpis bezpečnostní předpisy tak jak na ZŠ neřeší
- Praktické vyučování a odborný výcvik
  - Nařízení vlády o soustavě oborů
    - [Nařízení o soustavě oborů 211_2010.pdf](#)

Bezpečnost a ochrana zdraví ve vyhláškách

- Vyhláška o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů:
  - V knize úrazů se zapisuje každý úraz
  - Záznam se vyhotovuje, když má úraz za následek nepřítomnost (výklad – nepřítomnost následující den)
- Vyhláška o základním uměleckém vzdělávání:
  - BOZ zajišťuje škola svými zaměstnanci, vždy nejméně jedním pedagogickým pracovníkem
  - Počet žáků na 1 pracovníka a pravidla pro akce mimo školu – totéž jako u ZŠ

Bezpečnost a ochrana zdraví ve vyhláškách

- Vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných – vyhláška č. 73/2005 Sb, §11:
  - Při koupání a plaveckém výcviku nejvýše 4 žáci na 1 pedagoga
  - Při lyžařském výcviku nejvýše 8 žáků na 1 pedagoga, u slabozrakých a s tělesným postižením 6, u nevidomých 1 na 1

Vyhláška č. 64/2005 Sb. v platném znění

- Kniha úrazů
  - Evidují se všechny úrazy dětí, žáků, studentů, ke kterým došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech
  - Zápis se provádí nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola o úrazu dozví
- Záznam o úrazu
  - Vyhotovuje se, jde-li o úraz, jehož následkem byla nepřítomnost žáka nebo studenta ve škole nebo smrtelný úraz
  - [Prohlášení, záznam o úrazu.doc](#)

Kam se záznam odesílá, úraz hlásí?

- Bezodkladně informovat zákonného zástupce
- Byl-li spáchán v souvislosti s úrazem trestný čin nebo přešupek nebo se jedná o smrtelný úraz – bezodkladně nahlásit Policii ČR
- Nahlášení pojišřovně, příslušnému inspektorátu bezpečnosti práce
- Záznam o úrazu odeslat
  - Zřizovateli
  - Zdravotní pojišřovně žáka
  - Inspektorátu ČŠI
  - Policii ČR jedná-li se o smrtelný úraz

Jak zmírnit rizika

- Proškolení a sepsání záznamu (případně tyto služby zajistit od profesionálů)
- Účinný dohled nad dětmi
- Zvyšování právního vědomí pracovníků školy
- Informování rodičů a jejich informovaný souhlas, podepsaný! – návrat ze školy či akce, činnosti ve škole i mimo ni apod.
- Dobré pojištění odpovědnosti za škodu
- Kurzy první pomoci
- Dobrý školní řád (vnitřní řád)
- Respektovat Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (nepovinný, ale účelný a podporující, pomůže při řešení soudních sporů)
- [JKMPBOZzakudoPV.pdf](#)

Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu

Zásada č. 1:

Veškeré prostředky ze státního rozpočtu mají své účelové určení, tj. jak je lze použít, je vymezeno v zákonu – je třeba důsledně hlídat, aby nebyly použity jinak, než je v zákonu dovoleno (platí zde zásada, že vše, co není zákonem povoleno, je zakázáno).

Financování ve školském zákonu (§160-163)

K jakým účelům se finanční prostředky přidělují:

- Mzdy a platy a náklady s nimi a s pracovně právními vztahy souvisejícími (odvody, pracovní oděvy...)
- Výdaje na zvýšené potřeby zdravotně postižených
- Učebnice a učební pomůcky, případně školní potřeby (pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání

Financování ve školském zákonu (§160-163)

- U církevních škol a škol zřizovaných ministerstvem navíc:
  - Na další nezbytné neinvestiční výdaje spojené s provozem škol
- U soukromých škol jsou finanční prostředky poskytovány podle zvláštního zákona

Financování ve školském zákonu (§160-163)

- §160 dále stanoví, jak se tyto prostředky poskytují:
  - Podle skutečného počtu dětí, žáků, studentů (normativní financování)
  - Nejvýše do povolené kapacity

Financování ve školském zákonu (§160-163)

- § 161 specifikuje financování obecních a krajských škol:
  - MŠMT stanoví republikové normativy pro příslušnou věkovou kategorii (předškolní, základní, střední a vyšší odborné vzdělávání)
  - KÚ stanoví krajské normativy na jednotku výkonu (žák, student, stravovaný, lůžko...), je zde také uvedeno, z čeho musí KÚ vycházet:
    - Dlouhodobého záměru
    - RVP
    - Úvazků pedagogů
    - Naplněnosti tříd
  - Je zde zmocnění k vyhlášce, kterou MŠMT stanoví podrobnosti pro konstrukci krajských normativů
  - Dále se zde stanovují podrobnosti pro rozpis finančních prostředků z úrovně kraje na školy , povinnosti obcí s rozšířenou působností apod.

Financování ve školském zákonu (§160-163)

- § 162 řeší poskytování finančních prostředků církevním a soukromým školám
- § 163 umožňuje kromě předešlého MŠMT financovat ještě pokusná ověřování, vypisovat rozvojové programy a financovat náklady na konání závěrečných a maturitních zkoušek a absolutorí v konzervatoři
- Obecně platí, že školám zřizovaným MŠMT a církvemi přiděluje MŠMT prostředky přímo, ostatním školám prostřednictvím KÚ.

Přestupky ve školském zákonu

- Týká se to § 182a a jde o dva typy přestupků:
  - Porušení povinnosti mlčenlivosti o informacích veřejně nepřístupných podle § 80b (jakákoli část zadání společné části maturitní zkoušky) – až do výše 500 000 Kč
  - Pro osoby odpovědné za přijetí nebo splnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných ČŠI – jestliže tato opatření nepřijme nebo nesplní ve stanovené lhůtě – až do výše 50 000 Kč

Zásady vzdělávání v ČR, obecná ustanovení školského zákona, vzdělávací systém

- ŠZ upravuje poměry v tzv. „regionálním školství“
- Podoba zákona se hledala několik let – v roce 2004 byl schválen většinou 1 hlasu!
- Zákon o školách nebo zákon o vzdělávání?
- Zásadní novinky:
  - Kurikulární reforma
  - Státní maturita
  - Sebehodnocení škol, povinnost zřídit školské rady, výstupní hodnocení žáků, správní řízení, školské právnické osoby...

§ 2 – zásady a cíle vzdělávání

- Mohou být tyto obecné formulace důležité pro vedoucího pracovníka školy?
  - Limity pro svobodu učitele
  - Limity pro požadavky a představy rodičů, případně zřizovatelů škol – je zde formulováno ideové a filozofické zadání státu

§ 3 – § 6 Vzdělávací programy

- zavádí se systém dvouúrovňového kurikula,
- pro stát povinnost vydat národní program vzdělávání (tu stát dosud nesplnil)
- vydat RVP pro každý obor (téměř splněno) a pro školy vydat ŠVP (splněno tam, kde vydány RVP).

Je možné mít v jedné škole více vzdělávacích programů?

§ 5, odst. 3: ŠVP je veřejně přístupným dokumentem!

Jak je to s RVP a ŠVP, VOŠ?

- Kdo a pro koho vydává RVP?
  - MŠMT vydává RVP pro:
    - každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání
    - předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání
- Pro které druhy vzdělávání a školské služby nejsou RVP vydávány, ale vzdělávání je poskytováno podle ŠVP?
  - Středisko volného času, školní klub, DM, ...
  - Konkrétní cíle, délku, formy, obsah, čas. plán, podmínky přijímání, průběh a ukončování, označení dokladu o absolvování a účasti, mater. person. a ekonom. podmínky, BOZP
- RVP x ŠVP
- Jak je to s vyššími odbornými školami?

RVP x ŠVP – na co nezapomenout?

- ŠVP vydává ředitel školy – musí být opatřen č.j.
- Kontakt na zřizovatele
- ŠVP musí být zveřejněno na přístupném místě ve škole nebo ŠZ
- ŠVP musí být v plném souladu s RVP
- Rozpracování postupu vzdělávání u žáků se spec. vzdělávacími potřebami, zdr. a soc. znevýhodněnými, mimořádně nadanými,..

Připravovaná novelizace

- Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovává škola v souladu s obsahem vybraných vzdělávacích oblastí, které vydá ministerstvo a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Vzdělávací soustava – školy a školská zařízení (§ 7 - § 8)

- dělení na školy a školská zařízení
- druhy škol: mateřská, základní, střední (gymnázium, střední odborná, střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná, základní umělecká, jazyková + MŠMT stanoví prováděcím předpisem typy škol (např. vyhláška o středním vzdělávání – střední průmyslová, zemědělská...)
- druhy školských zařízení: ŠZ pro DVPP, školská poradenská zařízení, ŠZ pro zájmové a další vzdělávání, školská účelová zařízení, výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči

Vzdělávací soustava – školy a školská zařízení (§ 7 - § 8)

- § 7, odst. 7 – „Ve školách a školských zařízeních zajišťují vzdělávání pedagogičtí pracovníci.“
- Zřizovateli mohou být:
  - Kraj, obec, svazek obcí – zřizuje je jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace
  - MŠMT – zřizuje jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace
  - MO, MV, MS – zřizují jako organizační složky státu nebo jejich součástí
  - MZV – zřizuje školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu
  - Registrované církve, náboženské společnosti, ostatní právnické nebo fyzické osoby – zřizují jako školské právnické osoby nebo jako právnické osoby podle zvláštních předpisů (obchodní zákoník)

§ 8a Název právnické osoby

- Musí vždy obsahovat:
  - **Označení příslušného druhu nebo typu školy nebo školského zařízení**
- Může dále obsahovat označení všech druhů nebo typů školských zařízení
- Součástí názvu může být upřesňující přívlastek nebo čestný název (Soukromá základní škola Hrou“, Fakultní základní škola udržitelného rozvoje...)
- K podrobnostem názvů existuje právní výklad MŠMT

§9-§10 Dlouhodobé záměry a výroční zprávy

- dlouhodobé záměry zpracovává MŠMT a krajský úřad
- 2 letá periodičita byla změněna na 4 letou, takže poslední DZ vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR je 2011 (schvaluje vláda, Parlament projednává, na to se můžeme těšit na jaře)
- V návaznosti na to zpracovává KÚ DZ vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji (MŠMT se vyjadřuje, tu část, která se týká škol a školských zařízení zřizovaných krajem, schvaluje krajské zastupitelstvo)

§9-§10 Dlouhodobé záměry a výroční zprávy

- Výroční zprávy – zpracovává MŠMT, KÚ, ředitel základní, střední a vyšší odborné školy
- Schvaluje školská rada
- Zasílají se zřizovateli (ale ten neschvaluje)
- MŠMT stanoví prováděcím předpisem podrobnosti:
  - Vyhláška č. 15/2005, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy (pozor – novelizována vyhl. 225/2009!)

§12 Hodnocení škol a školských zařízení

- Vlastní hodnocení - východisko pro zpracování výroční zprávy a jeden z podkladů pro hodnocení ČŠI – prováděcí předpis stanoví podrobnosti:
  - Vyhláška č. 15/2005, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy
(pozor – novelizována vyhl. 225/2009! – tam se posunuje frekvence na 3 roky)
- Hodnocení ČŠI
- Může provádět také zřizovatel podle vlastních kritérií, která musí předem zveřejnit

§12 Hodnocení vzdělávací soustavy

- MŠMT:
  - zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy ČR
- ČŠI:
  - výroční zpráva
- Krajský úřad:
  - zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji

§ 13 Vyučovací jazyk

- Vyučovacím jazykem je jazyk český (výjimkou jsou VOŠ)
- MŠMT může povolit výuku některých předmětů v cizím jazyce
- Metoda CLIL umožňuje částečně vyučovat v cizím jazyce, resp. prolínání jiného předmětu s cizím jazykem

§15 Výuka náboženství

- Mohou vyučovat registrované církve a náboženské společnosti – musí to být kvalifikovaný pedagogický pracovník, v pracovněprávním poměru ke škole
- Nepovinný předmět
- Pokud se přihlásí aspoň 7 žáků (lze i spojovat z více ročníků i z více škol)

§16-§19 Speciální vzdělávací potřeby a mimořádné nadání

- Zdravotně postižení – mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování
- Zdravotně znevýhodnění – zdravotně oslabení, dlouhodobá nemoc, lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění
- Sociálně znevýhodnění:
  - rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,
  - nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo
  - postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).

Vzdělávání nadaných

- Povinnost vytvářet podmínky pro rozvoj nadání
- Lze realizovat rozšířenou výuku některých předmětů
- Žák může být přeřazen do vyššího ročníku (musí být žádost ZZ, vyjádření poradenského zařízení i praktického lékaře), pokud vykoná zkoušky z učiva ročníku, který přeskakuje

§ 20 Vzdělávání cizinců

- Rozsáhlá novelizace 2007
- Všichni občané EU mají stejný přístup ke vzdělání a školským službám a stejné podmínky jako občané ČR.
- Osoby mimo EU mají za stejných podmínek přístup k:
  - Základnímu vzdělávání
  - Školnímu stravování
  - Zájmovému vzdělávání
  - Střednímu vzdělávání a VOV, ale **pokud prokážou oprávněnost pobytu**
  - Předškolnímu vzdělávání, základnímu uměleckému, jazykovému a školským službám, **pokud pobývají oprávněně a mají právo pobytu na více než 90 dnů**, (nebo výzkum, azylanti a některá další specifika)

Práva žáků, studentů a zákonných zástupců - § 21

- Na vzdělávání a školské služby
- Na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání
- Volit a být voleni do školské rady (zletilí)
- Zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků a studentů, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy – ten je povinen se stanovisky a vyjádřeními zabývat

Práva žáků, studentů a zákonných zástupců § 21

- Vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje
- Na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání podle tohoto zákona

Jak je to v případě zletilých žáků s právem na informace?

- § 21, odst. 3:
  - Na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání mají v případě zletilých žáků a studentů právo také jejich rodiče, případně osoby, které vůči nim plní vyživovací povinnost

Povinnosti žáků a studentů - § 22

- Řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat
- Dodržovat školní řád a předpisy a pokyny školy
- Plnit pokyny pedagogických pracovníků (vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem)

Povinnosti zákonných zástupců - § 22

- Zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení
- Na vyzvání ředitele se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka
- Informovat školu a školské zařízení o...
- Dokládat důvody nepřítomnosti ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem
- Oznamovat škole a školskému zařízení údaje...

Organizace škol - § 23

- Členění na třídy, studijní skupiny, oddělení, kursy
- Zmocnění k vydání vyhlášky, kde jsou uvedeny nejnižší a nejvyšší počty dětí, žáků, studentů
- Zřizovatel může povolit výjimky – u nejnižšího počtu jakkoli, pokud uhradí zvýšené náklady (ve vyhlášce je počet, na který dostanou peníze od státu), u nejvyššího počtu ve třídě max. 4 (tj. např. v ZŠ je tím maximum žáků ve třídě 34)

Školní rok - §24

- Školní rok = období školního vyučování + období školních prázdnin
- Možnost až 5 „ředitelských“ dnů (závažné důvody, **zejména** organizační a technické)
- MŠMT může v jednotlivých případech **hodných zvláštního zřetele** stanovit odlišnosti
- Prováděcí předpis:
  - Vyhláška 16/2005 Sb. o organizaci školního roku – týká se pouze základních a středních škol

Vyhláška 16/2005 Sb. o organizaci školního roku

- Konkrétní odlišnosti, např.:
  - Případne-li 1.září na pátek...
  - Případne-li 30.červen na pondělí...
  - Jednotlivé prázdniny trvají od...do...
  - „ředitelské dny se vyhláší (nejde-li o nepředvíitelné situace) po projednání s žáky a zřizovatelem
  - Termíny vydávání vysvědčení (v pololetí se může vydat jen výpis)
  - Příloha – termíny jarních prázdnin

Vyučovací hodina - § 26

- Délka je striktně 45 minut, ale:
  - V odůvodněných případech lze hodiny dělit či spojovat!
- Délka na VOŠ, OV, odborná praxe 60 minut
- Maximální počty **povinných** hodin v jednotlivých ročnících stanovuje ŠZ
- Nejnižší počty stanovuje RVP
- RVP může stanovit i kratší délku vyuč. hodiny u žáků se spec. vzdělávacími potřebami

Praktické vyučování – odborný výcvik

- Vyhl. č.13/2005 Sb., o SŠ
  - V 1. ročníku nesmí být více než 6 vyuč. hodin
  - Dopolnední vyučování začíná nejdříve v 7 hodin
  - Odpolední vyučování končí nejpozději ve 20 hodin
  - V odůvodněných případech ŘŠ může u 2. a vyšších roč. – začátek nejdříve v 6:00; konec 22:00
  - Zpravidla po 2. hodině přestávka 15 – 25 minut

Učebnice, učební texty, školní potřeby - §27

- Doložky MŠMT k učebnicím a učebním textům
- Možnost použít i jiné texty – odpovídá ředitel
- Bezplatné poskytování podle seznamu doložek (vázáno na povinnou školní docházku nebo zdravotně postižené)
- Bezplatné poskytování školních potřeb –
1.ročník, přípravné třídy, žáci se zdravotním postižením, žáci v zahraničí (vyhláška 48/2005 Sb. stanovuje rozsah – 200 Kč/žáka 1.třídy, 100 Kč/žáka s postižením)

Povinná dokumentace - § 28

- Je možné vést v elektronické podobě a (?) na konci roku vytisknout
- Vyjmenovány údaje o dětech, žácích a studentech, které je možné shromažďovat!
- Pro vedení a zpracování dokumentace je důležitý zákon 101/2000 o ochraně osobních údajů
- Kdo může do dokumentace nahlížet?
- Vyhláška 364/2005 Sb. o vedení dokumentace škola školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace a ze školní matriky

Školní řád, vnitřní řád - §30

- Povinný obsah školního řádu – co musí a může obsahovat
- Obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání
- Školní řád:
  - Zveřejní ředitel na přístupném místě (nestačí na webu)
  - Prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance, žáky a studenty
  - Informuje zákonné zástupce

Školní řád, vnitřní řád - §30

Školní řád a vnitřní řád upravuje

- **podrobnosti k výkonu práv a povinností** dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky,
- **provoz a vnitřní režim školy** nebo školského zařízení,
- podmínky zajištění **bezpečnosti a ochrany zdraví** dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,
- podmínky **zacházení s majetkem** školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

Školní řád, vnitřní řád - §30

- Nesmí být v rozporu s právními předpisy, nemůže ukládat další povinnosti, které v nich nemají oporu (příklad – „reprezentace školy na veřejnosti“, chování mimo školu)
- Je zbytečné opakovat to, co je již v právních předpisech
- Na tvorbě by se měli podílet pedagogičtí pracovníci, přiměřeně žáci a rodiče
- Schvaluje školská rada

Výchovná opatření

- Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření
- Kázeňská opatření:
  - Podmínečné vyloučení nebo vyloučení
  - ... a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka:
    - Napomenutí, důtky... (podle prováděcích předpisů)
- Škola může používat vlastní systém trestů a odměn (v souladu s právními předpisy), uplatňovaný před udělením formálních opatření

Výchovná opatření

- Sankce lze použít v případě úmyslného porušení právního předpisu nebo školního řádu
- Musí jít o jednání, které proběhlo při poskytování vzdělávání nebo školské služby, nebo při činnostech přímo souvisejících

DĚKUJI ZA POZORNOST

JAN ŠŤÁVA

stava@kerio.ped.muni.cz